

CHANGE

Changing work, changing incomes: designing a responsive social protection system for all

DUUR	BUDGET
1/02/2023 - 1/05/2027	937 178 €

PROJECT BESCHRIJVING

De COVID-19-pandemie heeft eens te meer de onschatbare rol van de sociale zekerheid aangetoond bij het beschermen van de individuele bestaansmiddelen bij grote ontwrichtende schokken. Uit een voorlopige analyse blijkt echter ook dat sommige groepen onvoldoende gedekt waren. **Hoewel het probleem van de ontoereikende sociale bescherming tijdens de COVID19-ontwrichting zeer zichtbaar werd, maakt het deel uit van een breder probleem dat ontwikkelde welvaartsstaten rechtstreeks moeten aanpakken.**

Atypisch werk, zoals deeltijdwerk of werk voor bepaalde duur, neemt toe, terwijl ook hybride vormen van werk opkomen, waarbij personen verschillende vormen van werk en zelfstandige activiteiten combineren. Het arbeidsrecht werd "aangepast" aan de vraag naar flexibele arbeid met nieuwe niet-standaard werkvormen. De sociale zekerheid zelf is echter nog steeds grotendeels georganiseerd rond een duidelijk onderscheid tussen loonarbeid en zelfstandige arbeid, en dan nog vaak op basis van de blauwdruk van een stabiele voltijdse werknemer. Dit leidt tot belangrijke lacunes in de sociale bescherming. **Een reorganisatie van de hedendaagse sociale beschermingsstelsels rond nieuwe indicatoren van kwetsbaarheid dient dan ook overwogen te worden. Een dergelijke reorganisatie vereist een geïntegreerde en interdisciplinaire beoordeling van de manier waarop we solidariteit organiseren, waarbij expliciet rekening dient te worden gehouden met juridische mogelijkheden, administratieve haalbaarheid en mogelijke voordelen in termen van sociale uitkomsten.** Dit project beoogt een diepgaand onderzoek naar deze kwesties, met een duidelijke focus op de situatie van de brede groep van niet-standaardwerknemers. Ons uiteindelijke doel is haalbare wegen te bieden naar een adequatere sociale bescherming voor iedereen.

Wij beoordelen kwetsbaarheden binnen de actieve bevolking in het algemeen, maar **met specifieke en expliciete aandacht voor de brede groep van niet-standaardwerknemers:** zelfstandigen; atypische werknemers zoals deeltijdwerkers, werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur of uitzendkrachten; personen die verschillende banen combineren, of een baan met een zelfstandige activiteit; en diegenen die werken binnen nieuwe arbeidsvormen. Wij vragen hoe het toenemende belang van wettelijke niet-standaardwerkvormen kan en moet worden opgevangen door een herijking van de sociale bescherming. **Wij streven naar meer inzicht in het verband tussen achtergrondkenmerken waarvan bekend is dat zij verband houden met ontoereikende sociale bescherming (waaronder etniciteit, opleiding, gezinstype, geslacht en handicap).**

Dit project combineert empirische analyses van sociaal beleid en armoede met juridische analyses, en dit in een interdisciplinair perspectief: we onderzoeken wat de juridische implicaties zouden zijn van het gebruik van alternatieve indicatoren om kwetsbaarheid mee in kaart te brengen bij een versterking van de sociale bescherming.

Methodologisch zal CHANGE verder bouwen op recente innovaties in het meten van levensstandaarden, financiële veerkracht en het reactievermogen van de welvaartsstaat. Daartoe zullen wij bestaande enquêtegegevens en administratieve gegevensbronnen benutten in kwantitatieve analyses. Daarnaast zullen we nieuwe gegevens verzamelen over een brede en diverse groep niet-standaardwerknemers, waaronder verschillende soorten zelfstandigen en atypische werknemers. Dit zal ons in staat stellen de verschillende (en vaak gemeenschappelijke) uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd, zoals ondermaatse dekking door sociale bescherming en fluctuerende inkomens, te begrijpen. Het effect van het bestaande beleid op kwetsbare doelgroepen, alsook juridisch haalbare beleidswijzigingen zullen worden beoordeeld door middel van (hypothetische gezins- of micro) simulaties.

CHANGE

Kortom, CHANGE zal bijdragen aan wetenschappelijke en maatschappelijke debatten over het ontwerp en de doeltreffendheid van sociaal beleid in een veranderende (arbeids)wereld. Dit project zal inzichten opleveren die relevant zijn voor alle geledingen van de samenleving die zich bezighouden met de gevolgen van economische, sociale en technologische veranderingen, met name op het gebied van armoede, financiële kwetsbaarheid, sociale uitsluiting en sociale bescherming. De verwachte resultaten zijn bijzonder relevant voor de lopende debatten onder de sociale partners, de maatschappelijke organisaties en natuurlijk de beleidsmakers en overheden. De resultaten van CHANGE zullen gedurende het hele project in werkdocumenten en beleidsnota's worden verspreid. Er zal een afsluitende conferentie worden georganiseerd om de bevindingen op grotere schaal te verspreiden.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Sarah Marchal
Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, Sociologie
sarah.marchal@uantwerpen.be

Partners

Wim Van Lancker
Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)
Centrum voor Sociologisch Onderzoek, Sociologie
wim.vanlancker@kuleuven.be

Daniel Dumont
Université Libre de Bruxelles (ULB)
Centre de droit public et social
Faculté de droit et de criminologie
daniel.dumont@ulb.be

LINKS

<https://www.uantwerpen.be/nl/onderzoeksgroep/csb/onderzoek/projecten/change/>